

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотяків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — 3 Русланових польвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані в вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

Огляд осінньої сесії державної ради.

(X) Минувшого тижня покінчила посольська палата і палата вельмож державної ради осінню сесію. Коли по скінченій праці в середу предсідник палати др. Сильвестер забрав слово, щоби висловити послам бажання з нагоди Різдва Христового, був приневолений обмежити ся до короткої промови, хоч рад би був звелічати другий народний парламент. Однак до такого величання не було відповідної основи, бо посольська палата відбула вправді багато засідань, а ще більше ріжні комісії, виголошено чимало промов, так що на сиджені і говорення зужито чимало часу, але добуток праці вельми скупоий.

Над державною радою повис був уже § 14., щоби виручити послів в їх найважнішим обовязку, наколиб були в останній хвили не ухвалили бодай бюджетової провізорії, котру в інших парламентах переводять звичайно в двох-трех годинах. Тимчасом тут полила ся справедлиня повинь промов, а коли в палаті без сталої більшости таки зібрали ся стороництва, котрі соромливо признали ся при голосованку за провізорією до парламентарної більшости, в дневникарстві проголошено се великою подією.

На тим хмарнім парламентарнім овиді була для руского народа справедлиням соняшним промінем знаменита промова віцемаршала буковнянского д-ра Ст. Стоцкокого, котра викликала в палаті велике вражені і звернула бачність палати на сучасні відносини рускі. В найбільших числах подамо сю промову на основі стенографічних записок.

Окрім бюджетової провізорії перевела

палата також вибір до делегації і тут можна вказати на відрядний вислід, що до делегації війшли з Русинів пп. Василько і Цеглинський, котрі вже в попередних сесіях здобули собі признаня, оцінюючи політичні події і відносини з широкого овида, хоч проти поважної кандидатури директора Цеглинського роблено покутні коромоли, без яких деякі люди не могли би жити на світі.

Продовжене тимчасового регуляміну палати і полагоди кількох дрібних предлог суспільної основи, ось і весь добуток осінньої сесії. Таким способом замкнула державна рада білясе осінньої сесії з вельми скупоим добутком, лишаючи на весняну сесію, сподівану в марці після сесії соймів і делегацій, великі і трудні предлоги, а іменно податкову і війскову реформу. О скільки покаже ся другий народний парламент спосібним до переведеня таких великих реформ, виявить ся в недалекий будучині.

Як виглядає той самий факт в освітленю „Діла“, а як в освітленю „Ниви“?

Щоби не видавати наперед осуду, як виглядає опис того самого факту в „Ділі“, а як в „Ниви“, поставмо дописців обох сих часописів до ока і позволюмо їм виговорити ся. Отжеж:

Стає дописець з „Діла“ і оповідає в 227. числі сеї часописи з дня 13. н. ст. жовтня 1911 слідуучу подію під заголовком:

„Масони“ з „Ниви“ проти „католиків“ зі Станіславова.

„Як відомо на христ. сусп. „вічу“ в Ста-

ніславові оден з бесідників, „звісний“ о. Чорнодоля, бувший москвофіл, а тепер за ціну доброї парохії христ. сусп. „ревнитель“, накинув ся не тільки на такі „ноторично безбожні“ органи преси, як прим. наше „Діло“, але навіть „Ниву“ зачислив до „слуг диявола“, заявляючи, що її „відкупили масони“, тай поставив внесене її бойкотувати. Се внесене проти „Ниви“, за яким виступила, що правда, тільки трійця Чорнодоля-Щепкович-Гордієвський, має свою причину в тім, що „Нива“ кілька разів дозволила собі критично віднести ся до того, що голосять „непомыльні“ дорадики еп. Хомишина. Особливож стягнула она на себе гнів згаданих христ. сусп. „ревнительів“ за уваги з приводу звісної пасквильної брошури о. д-ра Щепковича п. з. „В імя правди“. Щоби наш читачі знали, за що можна у христ. сусп. ревнительів наразити ся на закид „масонських запроданців“, позволюмо собі познакомити їх в загальних основах з тими масонськими виводами „Ниви“. Ось они: (дальше уже витяг з „Ниви“).

Дописець знов з „Ниви“ говорить про те саме в 23. числі з с. р. сеї часописи так:

„В справі осудженя „Ниви“ на вічу в Станіславові.

„Дуже добре зробила Редакція, що вивчала тих, які голосували за резолюцією проти „Ниви“, аби оправдали свій крок і доказали, що „Нива“ є шкідлива Церкві і народові, бо инакше годі брати і віче і его резолюції на правду і поважно. Досв ніхто в тій справі не відозвав ся, отже вже з того коначне заключене про вартість віча і резолюцій. Та не тільки з того Редакція „Ниви“ мала мабуть кепські інформації про хід станіславового віча, коли взагалі з ним числила ся. Як учасник згаданого віча можу як най-

совіснійше запевнити Редакцію, що спеціально резолюції проти „Ниви“ віче зовсім не ухвалило. На віче прибуло 150 святичеників. Коли они з ранішних промов та рефератів дізнались про заміри хитрих ініціаторів віча, зараз і розіхались домів так, що на полудневих нарадах було всего около 35 святичеників і то переважно самі молоді. При ухвалюваню резолюцій і з сих „відважнішій“ повиходили, а лишилися самі такі, що видачи, як перші оо. мітрати та каноніки підносять руку, не могли і свої не піднести. Сегаж вимагало благородуме пастирске. Коли прийшла черга на резолюцію проти „Ниви“, на сайі було всего кільканацятяох наймолодших святичеників, з якими аранжери віча вже безпардонно поступали і лише відчитали резолюцію (цілком не таку, яка відтак появилася в часописях!), признавши її без голосованя ухваленою! Додам, що проти „Ниви“ було лише чотирох святичеників, а се звісний о. Фацевич (він поставив резолюцію), его інспіратор о. Гордієвський (аранжер віча), також звісний о. Чорнодоля і ще якийсь невідомий мені близше молодий катехит, що має старатись о сталу посаду. Отсе всі вороги „Ниви“. Сі й ухвалили резолюцію проти неї. Загал святичеників станіславівської епархії не є на стільки добродушним, щоби ухвалював такі резолюції. Прощу Редакцію „Ниви“ прийняти се до відомости і не переставати уважати нас помимо всего своїми прихильниками. — С.“

Ріжниці межі повисшими дописями:

1. Після „Діла“ поставив внесене бойкотувати „Ниву“ „звісний“ о. Чорнодоля — після „Ниви“ поставив резолюцію „звісний“ о. Фацевич і то не сам, але за інспірацією о. Гордієвского.
2. Після „Діла“ виступала за внесенем о.

Олександр Барвіньский.

СПОМИНИ

з мого житя.

(Дальше).

В 1867/8 році впроваджено в середних школах в Галичині польську викладну мову а що брат мій Володимир був тоді в 8-ій класі і до іспиту зрілости був би приневолений з усіх предметів приготувати ся на ново в польській мові (а іменно що до наукової словні), отже тому переїс ся він з Тернополя до П (німецької) гімназії у Львові і ми протягом сего року жили тут разом. Не тільки на вакації, але й на Різдва і Великдень виїздив я підчас університетских наук усе до Шляхтивець, до родичів, бо університетські фериї тривали звичайно около 6 тижнів. Однак в 1867/8 була строга зима і родичі відрадили нам пускати ся в таку далеку дорогу зимою (бо тоді ще не було залізниці зі Львова до Тернополя). Прикро нам було тут у Львові на самоті проводити велике рокове свято і ми покорястувались запросинами швагра о. Бронима Левицького із Стриганець, щоби приїхати до него на Різдва. З великою радостю ми вибрали ся в незнані доси для нас сторони і мали тут нагоду пізнати не тільки околицю, але й декого з тамошних руских

святичеників. Наш швагер любив гості і сам любив бувати в гостях, отже у него мали ми нагоду пізнати зараз сусіда з Рошневя о. Фльоріяньского, а на другий день Різдва санками по грубо замерзлим Дністрі помчали ми до сусідного Задарова, де був приходником о. Йосиф Кернякевич. Пп. Кернякевичі були заможні, бездітні і вельми гостинні люди і тут пізнали ми їх вихованцю, що віддала ся за укінченого богослова Порфїрія Павлусевича, котрий виїхав відтак на студії до Відня і там проживав 4 роки.

Павлусевич писав до „Мети“ (1865. р.) вельми займаві язикові замітки „Сліди кулішівки в XVII ст.“ на основі літописи Самовидця, про „учебники для народних шкіл“, вказуючи тут на язикову мішанину незрозумілу для руских дітей, „Уваги при читаню нововиданої граматики Гр и г о р я Ш а ш к е в и ч а *), (бувшого радника в міністерстві просвіти, що займав ся побіч Василя Ковальского також головню спорудженем руских учебників для народних шкіл), „З житя віденьских Русинів

*) Граматику Гр. Шашкевича, котру автор відтак зовсім стягнув з книгарської продажи, повелось мені дістати і я позичив свій примірник Кс. Клямковичови, котрий тоді забирив ся писати руску граматику проживаючи на селі. Крім того достарчив я ему і інших помічних діл, котрими міг був користуватись у своїй роботі, однак я більше не дістав уже в свої руки сих книжок, а також Граматики Гр. Шашкевича. Переписку з Клямковичом в тій справі напечатав я у „Правді“ 1891 р.

і т. п., означених початковими буквами П. П. Однак сей довший побут Павлусевича у Відні волинув вельми некорисно на здоровлє его подруги, що проживала самотою у своїх опікунів у Задарові. Пані Павлусевичева була ще молоденька, вельми ніжна і чутлива та симпатична жєнщина, а на єї гарнім личку малювала ся журба і сумота, що довела її до меланхолії і розпукі. Єї нещасна доля дала йому братови Володимирови тему до повісти „Скошений цвіт“, в котрій пані Павлусевичева (Мелянія) є якраз головню личності, тим нещасним „скошеним цвітом“. Опислю о. Кернякевич переселив ся з Задарова до Чернівца і там склала ся страшна подія. В часі коли обов опікуни були в неділю на богослуженю в церкві, нещасна молода жєнщина положила в приступі розпукі бритвою конець своему безталданому житю.

Коли я з братом Володимиром і швагром Левицьким прибули на другий день Різдва, себ то на імянини о. Кернякевича до Задарова, зібралось там при сій нагоді доволі гостей. Між иншими був там також о. Бучацький (не тямлю вже з якої місцевости), котрого син виступав в рускім театрі яко артист-любитель. О. Кернякевич а ще більше о. Бучацький належали до „твердих“, особливож сей останній визначав ся в тім напрямі великим завзятєм.

Розпочались розмови спершу на тему обряду з величанем его великоліпности і церковно-славянської мови, котра, як они говорили, творить для нашого народа поміст до

„общерусского литературного языка“, а з того перейшла розправа вельми горяча і палка на наші правописні, язикові, літературні і народні питання. Станули тут проти себе два супротивні табори, я з моім братом, тоді ще гімназистом, а з другого боку святиченики що тоді признавали ся до „твердих“ і одушевлялись „великою славянською державою“, і богато, готовою літературою. Тоді вже Б. А. Дідицький і Я. Головацький почали „приноровлювати“ нашу мову до „общерусского литературного языка“, пропускаючи в т. зв. етимологічній правописи, прийнятій у нас за приводом Михайла Максимовича, т. зв. дашки над о і е, бо, як звичайно говорили, буква не змокне, ані не змерзне, а крім того „ублагороднювати“ нашу словню висловами, зачероненими із російского словаря Шміда, на основі котрого Дідицький видав навіть такий підручний словарець.

Особливо о. Бучацький заявив ся горячим прихильником московщини, „чистого восточного обряда“ і поклонником білокаменної Матушки. Однак его і его союзників виводи ставали певним доказом, що боронив того, чого дійсно не знав, що не виходило з внутрішнього переконаня і не було здобуте дослідями і наукою, а тільки вмовлене годішним уже москвофільським напрямом „Слова“ і т. п. видань. Тимчасом ми оба, хоч були вельми молоді, мали для піддержки наших поглядів живі докази, добути з історичного і письменського розвитку нашого народу, які перейшли у нас у внутрішнє наше переконанє

В. Адамский Дивани. — Портієри. — Фіранки. — Стори. — Вонне femme. — Матерії мебльові. Ціни знижені.

Львів, Тотель Жоржа

Чорнодолі тільки трійця Чорнодоля-Щепкович-Гордівський — після „Ниви“ було за резолюцією о. Фадиевича лише чотирох священників, а се звісний о. Фадиевич, его інспіратор о. Гордівський, звісний о. Чорнодоля і ще якийсь невідомий дописець ближше молодий катехит, що має старатись о сталу посаду.

3. Після „Діла“ голосувала за внесенем о. Чорнодолі виключно трійця Чорнодоля-Щепкович-Гордівський — після „Ниви“ чвірка а то: звісний о. Чорнодоля і Фадиевич, его інспіратор о. Гордівський і ще якийсь ближше невідомий катехит. З того видно, що „Діло“ має наклін до числа 3, а „Нива“ до числа 4. Дописець же „Ниви“ має видно крім того ще і наклін до безконечности, бо не вдоволяє ся вичисленем повисшої чвірки, але говорить о каноніках, з котрих не наводять ані одного, бо о. Гордівського зачислив до мітратів. З того показує ся, що дописець „Ниви“ або чує відразу до каноніків, або має якусь злість до того стану, що нарушує їх імя навіть там, де сего зовсім не потреба.

Сі ріжницї помежи допискою поміщеною в „Ділі“, а допискою поміщеною в „Ниви“ є так великі, що треба конечно прийти до заключеня, що або одна неправдива, або друга неправдива, або обі неправдиві, бо годїж припустити, щоби ті наочні віби свідки так не годили ся що до одної і той самої річи. А не годять ся они:

1) що до підмету, бо після „Діла“ вносить о. Чорнодоля, аби бойкотовано „Ниву“ а після „Ниви“ ставить лиш резолюцію о. Фадиевич.

2) що до присудка, бо після „Діла“ ходить о бойкот, після „Ниви“ же о якусь ближше неовзначену резолюцію проти „Ниви“.

3) що до обставин, бо після „Діла“ голосує за бойкотом „трійця“ Чорнодоля-Щепкович-Гордівський, а після „Ниви“ приймає резолюцію проти „Ниви“ чвірка: Гордівський Фадиевич, Чорнодоля і невідомий катехит(?) В „Ділі“ прото нема о. Фадиевича, а в допису „Ниви“ зникає о. Щепкович. А тепер скажу ще кілька слів що до дописи поміщеної в „Ниви“.

Каже ч. дописець: Доси ніхто в тій справі не відозвав ся, отже вже з того конечно заключене про вартість віча і резолюцій. Чи таке „заключене є конечно“, я бим не сказав та і ч. дописець не міг би сего доказати. А що таке заключене не є конечно, я зараз наведу примір. Коли я говорив з одним священником на сю тему, то сказав мені, що не голосував би за бойкотом „Ниви“, але для того, що є се одинокий орган духовенства, котрий як би упав, то було би для нас сти-

і тому боронили ми нашої ідеї в великим одушевленем, так що й „тверді“ наші противники м'якли і запевняли, що они не є противниками самостійного розвитку нашого народу, вважаючи „воссоєдненіє“ его із стоміліоновим народом московским побідою славянства.

Шваґер наш о. С. Левіцький, яко співак і великий любитель музики, стояв менше більше по середині між обидвома супротивними таборами, хоч знакомства з давним товаришом з богословских часів о. Іваном Гушалевицом (тоді вже також прихильником об'єднательної ідеї), з Б. А. Дідицьким і Николаєм Лискевичем, помічником Дідицького і втягали его в круг думок, поглядів і бажань тодішних „Словістів“. Очевидно з почину Дідицького, котрого я знав лично, бо від него діставав до читаня твори Гоголя, Пушкіна і т. п., предкладав мені шваґер, щоби я переніс ся на одеський університет, і обіцтовав мені значну російську стипендію а відтак долі посаду учительську в Росії. Однак я не дав ся заманити сими обіцянками і не хотів піти дорогою тих професорів-Русинів, що перед трема роками тоді при посередництві Дідицького і Лебединцева переселили ся до Росії і помагали там вводити обрусительну систему. Я волів вдовольнитись поки що посадою заступника учителя, щоби тут трудитись для свого народу.

З Задарова вернули ми до Львова з тим вдоволенем, що не посоромились перед старшими людьми виступити сьміло в обороні нашої народної ідеї, а подібно поступали також ваші товариші-громадяни в ріжних сторонах краю при таких нагодах і тим способом ідея руских народовців здобувала собі помалу прихильників також в кругах старшої інтелігенції.

(Дальше буде).

дом, що не маємо ніякого. Отже з того уже виходило би, що коли би деякі священники не виступали проти „Ниви“ то се зробило би не задля її кваліфікацій, але задля її одинокости“. Колиж я з иншим і то дуже поважним священником розмовляв і запитав між иншим, чи він уже читав „Ниву“, то відповів мені, що не дістав „Ниви“ і що нерав єї не дістає, хоч передплату післяв уже наперед. Я радив зареклямувати; але я дістав відповідь: та по що, нема там в ній нічого такого, за чим би можна побивати ся, а там (себ то в редакції „Ниви“) могли би ще подумати, що мені о „Ниву“ так дуже ходить. Коли отже ніхто не відзивав ся, то се може походити не лиш з прихильности для „Ниви“ але також з рівнодушности до неї.

Що священників було мало на вічу до полудня, то се звичайна річ, бо на котрім же у нас вічу остають всі аж до кінця, а особливо, коли ходять о ухвалюване самих резолюцій?

Дальше згадує дописець „Ниви“ то про аранжерів, то про одного лиш аранжера віча о. Гордівського.

А вжеж або їх було більше, або лиш один. Колиж аранжером віча був сам тільки о. Гордівський, як запевняє ч. дописець то як можна згадувати про аранжерів? Та як тут ч. дописець помилив ся, бо аранжером віча не був о. Гордівський, але хто инший і се повинен він був знати, коли вже захотілось ему згадати і про се.

От так то виглядає правдомовність „Діла“ і „Ниви“. А тепер яке з того заключене? Нехай нам скаже мораліст Нольдін:

„Detractio et calumnia sunt peccata ex genere suo mortalia contra iustitiam: nam laedunt strictum ius, quod alius in famam suam habet; peccatum autem contra iustitiam commutativum ex genere suo mortale est. Insuper firtum est peccatum ex genere suo grave contra iustitiam; ergo a fortiori detractio et calumnia, quia fama maius bonum est quam divitiae.“ (De Praeceptis Dei et Ecclesiae — Oeniponte 1904 сторона 620).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привіднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Самбірщини.

(Пансионі і бурси кацапські. Духовні власті а кацапство).

Хотяй Самбірщина ані не доторкає межі Росії, ані не причасна Лемківщині, то такої мимого тогу у ній кипить завзятий російський рух, яким кермує батюшка Гмітрик, Крушинський та ще кількох маститих священників католицких. В Самборі завдяки піддержці „Ризниці“, якій знов пособляє загал нашого руско-католицького духовенства, є пансіон „русских деушек“, переповнений дочками та кривними кат. священників. А в пансіоні першу скрипку грає Московка; „русская“ беєда, „русская“ література, „русская“ історія з Іваном грізним на чолі і все „русское“, хліб щоденний на столі, на стінах та всюди, де тільки глянеш оком та на чім опиниш ся.

Така сама бурса для гімназійальних школярів, займаюча цілий поверх в просторій кам'яниці. Одно тільки диво не вилазить з голови: бурсаки мало що платять за своє удержане в бурсі, жертви з повіта не пливуть, бо наші проворні Москвичі привикли тільки брати, але не давати, однак в бурсі все по-паньски та „презвобильно“.

Цікавий був тій бурсі приглянути ся гімназійальний директор, ненадійно зайшов до неї, приглянув ся житю-бутю наших вихованих яничарів, намотав собі все на вус; а вернувши із неї, понанісував письма до родичів бурсаків, щоби з „кацапської бурси“ чим боргший забрали собі свої діти. „Плач, вошь і риданіє веліє“ счинило ся в Самборі; розрите гніздо шершенів засичало гадючим ськом; московські годованці виправили депутацію, а на чолі депутації станув почетний крилошанин, та вислали її до старости та до в. намісника з наріканем на українську інтригу. Страх до чого то служать крилошанські хрести, щоби устелити мягенке кубельце під ширене по кацапских бурсах православіє та щоби ему зробити захист та опору у „подаремной Русі“.

„Ліпше пізно як ніколи“ подумали ми собі, слезбучучи написаний „Gazet-ou lwowsk-ou“ артикул про поширене в нашім краю російського православія. Кілько то „Руслан“ в останнім часі написав ся про тоту страшну пошесть, яка не тільки грозить нашому народови, але яка добирає ся до державного організму Австрії, а навіть добре загрожує Полькам, але щож? все було на дармо. У нас до сего часу в деяких сторонах краю в так міцних, любовних та чаруючих обіймах водять ся деякі урядники навіть з русофілами, що годі їх з тих обійм розлучити. Таж прецьві русофілі є елемент „gozważny, uczciwy, rozsądny і т. д.“ Однак на щастє горяча любов зачинає вже вилазити боком, тай хто знає, чи коли не стане острою костью в горлі, бо після нашого погляду, запримічено пізно, що за пазуху виплекано собі змію.

А гляньмо тепер по нашій епархії, де тепер „подвизає“ ся батюшка Сандович.

Ми бачимо майже що дня, як латинські крилошани їздять по парохіях своїх епархій; в однім місці дають реколекції вірним, в другім підчас відпустів проповідують, відправляють богослуженя, стикають ся з сільским, провінціональним духовенством, проводять соборчикам, організують священників та впливають в серця вірних духа божого. Навіть епископи наче правдиві апостоли стають на чолі кожного подвигу, кожного руху, щоби не випустити з рук проводу. У нас вправді є декани, але они в значній часті всім, тільки не очима і не ухами Владики, бо який хосен може бути в нинішній час з декана-москвича, що потяхенькі липає бодай одним оком в сторону Москви? Се справді так, як би над стадом овець поставив пастирем злющого вовка.

Нині можемо бодай тільки благоденствувати, бо Москалі не нашли ще правної основи до твореня своїх парохій в нашім краю. Однак не тішмо ся тим, православіє йде, поширює ся в нашім краю, а тільки сліпий скаже, що его нема чого бояти ся. Наші всеполюські ради повітові, деякі старости, суди і всякі власті, що протегували і ще протегують москвичів, з ними заключали передвиборчі компроміси, з ними водили ся, причинили ся до розросту того волка.

А як відносять ся многі священники до своєї Влади?

Консисторских розпорядків, відозв навіть епископских, пастирских листів не тільки на давних соборчиках не обговорює ся, але просто москвофіли з них насамівують ся та називають їх всякими епітетами.

Москвичі в чорних, підступних ділах вельми помисловні; а хто коли будь мав з ними діло, той признаєть, що від свого наміру майже ніколи не уступають а їдуть крутими стежками, якими котить ся приманчивий рубель, до наміреної цілі. Проте не злякають ся они католицької свяченої води, не уступають перед погрозами та покликком „Gazet-и lwowsk-oi“, але найдуть правну основу до насадженя в нашім краю схизми і натворять Австрії при помочи gozważnego elementu starogusinsów ще не одного лиха. Поживемо, побачимо!

З державної ради.

На засіданю палати вельмож, яке відбуло ся в четвер, звітник Пленер здав звіт з бюджетової провізорії і казав на три дні положене держави під зглядом фінансів.

Член палати Грабмаєр висказав жалє з сего, що палата вельмож супроти всіх політичних подій остає сего року німа, наче би арєкла ся відограня ролі в політиці, як рівноградний чинник конституційний. Дальше обговорював ілюди іза надто частої зміни кабинетів і опрокинув заміти, наче би він був клерикальний і стремів до § 14. Сі заміти є зовсім безосновні. Від міністрів належить домагати ся лише одної річи, а іменно: объективної адміністрації в дусі законів. Що знова до § 14, то є він правом конечної оборони держави, так як обструкція є правом оборони сторонництва. Правительство має нині 3 задачі: 1) Сотворити modus vivendi в Чехач; 2) предложити вдоволяючу реформу фінансів; 3) перевести війскову реформу. П. Грабмаєр казав дальше на хоробливі прояви австрійского парламентаризму та на справу італійского парламенту. Бєсіднику як австрійський патриот і Німець жалє над становищем, яке

занимає в справі італійского виділу нім. народний Союз, бо не видить зовсім небезпеки в тім, если би італійський виділ був оснований в Відні. Засадиною відмовне становище в тій справі противить ся інтересам держави, а також інтересам німецкого народа і є водою на млин іріденти (Оплески).

Член палати Скєнє обговорював справу урядників, згадав про війскову реформу, справу водних доріг і закінчив свою промову бажанем, щоби правительство, а передовсім міністер скарбу, котрий дуже скоро зорієнтував ся в своїм труднім ресорті, зміг завести в фінансах лад.

Міністер скарбу Залєський обговорював широко інвестиційну політику. На полі господарчім є она тоді оправдана, коли є рентовна. Рентовність знова може бути безпосередна, коли ходить о інвестиції в державних підприємствах, або посередна, коли видатки самі собою не рентовні, або не дають достаточного опроцентования, але за те відносять податкову силу населеня. Успіх акції виявить ся ту аж по якімсь часі. Мимо сего в того рода господарчих зарядженях не вільно руководити ся пересадним страхом, в противнім случаю держава не сповнила би свого обовязку піднесеня населеня під зглядом економічним.

Обговорюючи спадок курсу рент, виказував міністер, що не свідчить він про лиху господарку. Ся поява дає ся запримити у всіх більших державах европейских, а спричинило єї се, що публіка в останніх часах звертає ся дуже сильно до банкових і промишлових паперів, а се знова є хосенне з иншої сторони.

Міністер Залєський вказав дальше на konieczність введеня системи ошадностей в адміністрації. Вікніца згадав про нову предлогу закона в справі будови водних доріг, яка значно обмежує суму пропоновану предлогою з 1901 року.

Свою промову закінчив міністер заявою, що основою в заряді его ресорта є три справи: рівновага в бюджеті, підприняте лише рентуючих інвестиційних видатків і не водити нових видатків без покритя. (Оплески).

Гр. Пінїньський ствердив, що фінансова ситуація в останнім десятиліттю дуже погіршила ся, довги зростають о мільон корон денно, а в 1912 році нові довги винесуть 366 мільонів більше. Обговорюючи нові податкові предлоги, бєсідник зазначив, що не принесуть они державі великих доходів. Бєсідник казав, що початком фінансового нещастя Австрії була лиха господарка д-ра Кербера.

По промові референта ухвалено бюджетову провізорію в II і III читаню.

По відповіді міністра предсідника бр Штірґка на деякі запити замкнено засіданє. На засіданю в п'ятницю прийяла палата вельмож в другім і третім читаню ухвалене палатою послів продовжене тимчасового правильника палати послів на оден рік. Відтак прийяла палата вчєсок д-ра Ф. Кляйна в справі законодатного управильнення будівельного закона; закон о будівельнім праві прийяла палата в II і III читаню. Відтак прийяла палата вельмож ухвалене палатою послів начерки законів в справі мешкальної опіки, в справі податкових пільг для нових будинків, перебудовань і т. п., закон в справі ужитя надвижок сиротинських кас, в справі занятя дітей і женцин в гірництві — всі в третім читаню. Полагоджено також консулярно-правну умову Австро-Угорщини з Болгарією.

До комісії державних переговорів вибрано д-ра Смольку.

Про слідуюче засіданє повідомить предсідник членів палати письменно.

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійско-турецка війна. „Secolo“ доносить про погром Італійців з дня 19. с. м. Італійська колюмна зблудила підчас походу до оазы Бір-Тобрас наслідком страшної темряви і зійшла з караванової дороги. Аж слідуючого дня о год. 10:30 рано станула колюмна перед оазою, де прийято єї стрілами. Прийшло до битви, в часі якої не могла італійська артилерія устатитись, бо пустинний пісок вдер ся до армат. По полудни відерто арабський атак. Колюмна рішила завернути і в страху, що Ара-

би можуть її оточити, зачала копати полеві кріпости; борба тревала цілу ніч і аж о год. 3-30 рано могла она розпочати відворот. Друга італійська колуна, вислана перші в поміч, також заблудила і мусіла перебути цілу ніч в пустині. Перевіз ранних був вельми тяжкий тим більше, що число ранених вносило 80, а вбитих 6 людей.

Агенція Стефанього одержала телеграфічні вісти, по яких театр війни знова оживає. Дня 22. зведено завзятий бій біля Дерни; Турки мали втратити 75 жовнів. Із Тобрук донесено про часті перепалки між воюючими сторонами: Італійці втратили оводі в часі перестрілки 7 людей, в сім числі 2 офіцери, а 16 жовнів тяжко поранено; втрати турецькі мають бути більші.

Всі улеми (могаметанські духовники) Царгороду зредагували і підписали відозву, накликаючи до святаї війни проти Італії. Вчерашні часописи в Царгороді перепечатали сю відозву без заміток. Відозва зробила велике вражіння на населеня.

В кругах улемів є пересвідченє, що Італійцям удало ся приєднати племя Синусів до війни проти Туроччани.

В сираї ваяви великого везира в палаті послів видано урядовий комунікат з заявою, що Порта боронити буде до останної краплі крови своїх прав до Триполісу і Киривайки.

Ворохобня в Китаю. Теперішнє тяжке положенє в Китаю оажують використати три „добрі“ сусіди: Японія, Росія та Англія. Як зачувати ладить ся вже Японія до вишари на несупокійних Китайців, очевидно, „ради мира“, бо добрий сусід предчуває ще більшє заворушеня. Та й Англія не від того, щоби боронити „справи монархії“, а властиве печи свої каштани в чужім огню. Добра сусідка Росія теж випримила свій зр на жовтокожого сусіда, щоби в пригожій хвилі, і собі не остатьсь з порожніми руками. — І в так грізній хвилі, коли меч Дамокля повис над китайською многомільовною державою, її смни спорять завзято над тим, від чого загостять гаразд до Китаю: від монархії, чи від ренублики. Готове бути каяття, та може й не бути вороття!

У персїм пеклі. Всі признаки розгріваючих ся подій в Персї немов вказують на близький кінець держави льва і сонця. Росія, обсадивши Персію своїм війском, заявляє, що не думає єго відкликати серед теперішних обставин, коли в Персї так грізно закишло. Старий шах перскаї збирає собі війська проти тепер правлячого шахи. Перси зовсім потрапили голову і одинакий вихід із скрутного положеня бачуть в актах розпуки, довершуваних на деяких Росіянах. А се саме погіршує справу, бо дав російському правительству претекст до воєнних операцій. Що Англія береже, як ока в голові, своїх претенсій в Персї, про се й не може бути двох гадок.

Український народ!

Наближає ся Різдво Христове і Новий Рік. Повесуть ся радісні пісні коляди, сердечними желанями стануть виминювати ся люди між собою: рідня, знакоми, приятелі. Звичай так велить. Але у ті радісні хвилі зближеня сердечь треба нам вилести память про ширшу ріднину, про **обовязки для цілого народа.** Не видаваймо гроша для вискааня своїх почувань на марні переписні листки часто виробу чужого. Наші желаня для наших дорогих сполучім з жертвою на потребу народну найбільш актуальну на свої школи, на школи Руского Тов-а педагогічного, що виховують тисячку української молодіжи.

На сю ціль вже другий рік видає Товариство педагогічне свої карти, що мають придбати єму середники до сповнення високих єго завдань. І в сім році відзиваємо ся знова до усього свідомого громадянства і просимо замість святочних та новорічних карт набувати увільняючі карти Р. Т. П. На висилку грошей залучаємо чеки. Посвідка почтова доліплена до карти є доказом увільняючим дотичну особу від висиланя желань. Карти з чеками розсилаємо з винішнім „Русланом“.

Хто їх не одержить в сей спосіб, може набути карти безплатно в складі Народної Торговлі, Ринок 36., Сокільського Базару і „Доства“ ул. Руска 10. в кыгарі Наук. Тов. ім. Шевченка, на „Рускій Бесіді“ і в „Львівській Русі“ Ринок 10. На провінції в складах „Нар. Торговлі“ і „Сокільського Базару“. Всі

Вп. Жертводавці будуть оголошені в часописях а на жаданє будемо оголошувати імена тих, до кого мав Вп Жертводавец вислати желаня а замість сего зложив жертву на Р. Т. П. При подаваню імен осіб просимо полати місцевість їх замешканя і почту.

Від гол. Виділу Руского Товариства Педагогічного у Львові.

о. Т. Войнаровский, К. Малица, голова секретарка.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Наєидар.** Ві второк: руско-кат.: Евгенія, Ореста; римо-кат.: Стефана. — В середу: руско-кат.: Тирса; римо-кат.: Івана.

— **Стан здоровя Монарха.** „Prager Tagblatt“ доносить, що окруженє цїсаря старало ся при помочи лікарів наклонити Монарха, щоби з огляду на непогоду у Відні, виїхав до полудневого Тиролю, цїсар однак не хотів на се пристати.

З Відня звіщають: Стан здоровя монарха є зовсім вдоволяючий. Також ніч з пятниці на суботу і вчерашній день проминув дуже добре. Легкий катар і кашель майже зовсім уступили. Монарх спав сунокійно. В суботу о 1. год. в полудне проходжував ся цїсар в шебрунській галерії.

— **Националь о демократичне багно в „Ділі“** славне з того, що раде би проковтнути і затопити цілу християнсько сусільну організацію і тому редактори „Діла“ послугують ся лайкою, видумками і протрацтвами. В тим заноді співробітники „Діла“ митцями. От прим. деякі з єго редакторів, чи співробітників Ілв хліб у „репильках“ на Буковні і Галичині, а дехто старав ся о „репильний“ хліб, а мимо сего они патріоти, менери национально-демократичної партії. Але яким чолом ті на нове сьміють другим дорікати „репильками“? Правда, що за чолом у тих панків часто годі шукати! Або прим. видають национально-демократичні менери громи на дійсних і мнмих провідників християнсько-сусільної організації, що, мовляв, они шукають заспоковня власних амбіцій і карієри. Хто се говорить? Национальні демократи? І чи можна уявити собі визначнійшого карієровича, як посла Колесу? Правда, він має великі „заслуги“, бо від десятка літ на університетській кафедрі хліб жує та наукову роботу копнув ногою і через те він в национально-демократичнім таборі велит, кандидат на секційного шефа, або й міністра... в Ходовичах. Або чи не мав охоти зробити карієри „Стасенцо“, що їхав ся в „гофрати“, та дістав коньяка? Однак национальним демократам се вільно, бо ни национальні демократи. Вільно їм також чужі словарі за свої печатно видавати, та за те они ще першу дудочку грають в політиці. Вибачте, панове, але такого плюгавства у християнсько-сусільної організації не було, і дасть Бог, не буде. І радимо тим панам у багні сидіти, коли їм там добре та своїми особами не дуже світові пригадувати ся. Або заповідають нам великі люди, що будуть нас „безпопадно“ нищити. І нищать, хоть сам оклик „безпопадно нищити“ вказує, яка велика свобода поглядів і слова у национальних демократів! Самі в часі передвиборчим в передних комнатах міродатних властей вистоювали і ласки від вісьмох кандидатів благали, хоть християнсько-сусільна організація стояла вдалека від виборчої боротьби а другим вистоюванем по передних комнатах дорікають, хоть знають, що се свѣдома лож. Нехай „нищать“ здорові!

Перебули наші батьки панцину, то перебудемо ми национальну демокрацію враз з усякими великими і малими терористами. Я-кось то буде! А відома річ, що хто терором воює, сей від терору гине. Останні події серед академічної молодіжи могли би националь-них демократів навчити, що кий має два кінці. А коли вже „Діло“ заздальгьд заповідає тим студентам університета, які починають горнути ся до християнсько-сусільної організації, що „загал молодежи зуміє певно до-стойно їх опінити“ і зтероризувати, то се свѣдчить лише про безсильність националь-но-демократичної партії, коли вже аж таким низким оружем починає з молодежию воювати. На такі глупенькі заміти, що ми „осла-

били силу українства, накликаючи часть су-сильности під окремиї політичний пра-пор“, або що ми „стали пособляти москвофільству“, навіть не думаємо відно-вдати, а такі заміти сьмішно чатати в часо-писи, що „нову еру“ вихвала та коше за „россійсуч Strogosin“ цілими літами крушила. А яке „Діло“ ще й нині поблажли-ве для москвофільв, коли пише, що борба з москвофільством — се лише прикра ам-путация одного члена організму, котру сей організм мусить переболіти і даль-ше жити і розвивати ся. А якеже, се лише прикра ампутация „одного члена“. Сьмішно і гупо! Москвофільв поборює ся ли-ше, після рецепти д-ра Олесницкого „енергіч-но“, бо добре мовляла приповідка: „чеші дьдка з рідка!“ За те нас треба поборювати „безпопадно“, бо як пише якийсь националь-но-демократичний геній в „Ділі“: „Християн-ско-сусільна партия се зараза і затровне крови нашого национального організму, ко-трого всіма силами нищити належать, поки час, поки не вступить розклад умиачий для інтересв цілої наци“. Бач, як гарно! Нема над национально-демократичну культуру, ро-зум та етику! А на замітку „Діла“, що п. Барвнський, будучи послом, не мав ані пра-ва, ані можности політичною діяльністю, політичним становищем прислужити ся на-родній сираї, бо мусів слухати тих, котрі єго послом виорали“, відповімо, що национальні демократи свої власні прикмети підсуюють другим. На всякий спосіб Барвнський зробив ольше, чим всякі Стефанович, Лопатнський, Колесси, Старухи всі разом до купи взяті, а навіть ольше як вся национально демократи-чна репрезентация за останних пять літ в соім і в державній раді!

— **Сестри Василянки в Америці.** Дня 30. ли-стопада, сеото в американське свѣто „Thanks-giving Day“ прибули — пише америк. „Сво-оода“ — до Америки наші Сестриці чина свѣ-того Василя Великого. Є їх числом 5 і в часі подорожи були они під ошкою о. радн. Бар-ша (зі ставіславської єпархії), котрий прибув сюди, щоби стати мисіонарем між нашими поселенцями в Канаді. В день їх приїзду о 7. год. ввечеро руске гр.-кат. Духовенство з око-лиці Нью Йорку витало торжественно наші Сестриці в церкві св. Петра і Павла з Джержи-Сіти, Н. Дж., а на другий день відїхали они разом з о. Барашом до Філадельфї, Па. Ті монахині будуть голвною опікуватись нашими сиротами в Америці і на сю ціль віддав їм Преосвященний Владика „Свїтський Дім“, ку-плений за 24 тисячі долларів. Сей дім нахо-дить ся у Філадельфї недалеко рускі кате-дри. Хто би хотів удавати ся до наших Се-стер в сираї приміщення якоїсь нашої сирітки в сиротинським домі або взагалі в яких будь-справах, дотикаючих самого монастиря, нехай пише на адресу: Rev. Mother Superior Helene O. S. B. M. 832 N. 7th Str., Philadelphia, Pa

— **Перемискі бурси в числах.** Перед нами печатані звіти за адміністраційний рік 1910/11 виділу філії Руского Товариства педагогічно-го в Перемишлі, яке удержує дві бурси: 1) селянську і 2) ім. Пашкевича і звіт Товари-ства Бурси ім. св. о. Николая, яке удержує: 1) Бурсу тогж імени і 2) інститут гімназійна-льн. Управителями бурс були учителя гімна-зії а в Інституті гімн. були аж управителі. Число учеників в бурсах було ось яке: В „Се-лянській Бурсі“ 48, і всі одержали першу класу, зпоміж них 13 в відзначенні, в Бурсі ім. Пашкевича було поміщених 49 (4 з від-значенем, першу 44, а другу 1). Селянська бурса мала приходу 9.272 К а розходу 9.157К; з сего важнійші видатки на прокормленє 5.665 К на наєм льокалю 1.360 К, а навіть в датків зібрано на фонд будови власного до-му суму 840 К 40 с. — Бурса ім. Пашкеви-ча мала приходу 10.867 К а розходу 10.548 К (з сего більшє видатки: на харч 7.188 К, за льокаль 1.100 К); на будову дому виділено 305 К. — Оплати в обох бурсах Тов а педа-гогічного пересічно по 20 К місячно. Філія Тов-а педагог. має вже свій город на бурсе-вартости 10 до 15.000 К і як лише призбирав фонди, то зачне будову власної хати. Додамо ще тут і се, що філія удержує народну шко-лу ім. М. Пашкевича, в якій єсть сего року дві класи [I. класа 34 хлопців і 29 дівчат, II. кл. 52 хлопців і 37 дівчат]. Школа ся у-держуєь жертвами перемискої громади укра-їнськї (видатку за р. 1910/11 було 2.277 К), а містила ся школа даром в домі тов-а о. Николая. Сего року зачала філія будувати школу народну, яка має всеї готівки 2.542 К,

а кошторис вносить 61.000 К. Вже вибудо-вано партер, а зі шкільним роком 1911/12 має бути вже все готове]. Бурса ім. о. Нико-лая має свій власний дім і удержувала 90 учеників а надто приходило 17 на харч а з них 8 даром. [При класифікації одер-ало 11 уч. відзнач., 76 першу а з другу класу]. Пе-ресічна оплата в бурсі 20 К місячно. Прихо-ди бурси 20.667 К а розходи 20.667 К (з се-го важнійші на харч 15.839 К, опал 1.004 К служба 2.431 К, на сплату довгів 900 К). В Ін-ституті гімназ. призначенім для учеників за-можнійших родичів було поміщених 104 па-томців (76 за повною оплатою 50 К, а инші за зниженою оплатою 40—45 К). Приходи Інсти-тута вносили 55.809 К, з того важнійші рох-оди: на прокормленє 30.153 К, на опал 2.611К, служба 2.431 К, консервація інвентара рухо-мого 1.337 К — на сплату довгів будинку Інститута 10.010 К. — який відбудовано без готівки і тому загальний довг, що тяжить на майні Товариства Бурси, вносить 161.588 К. На сплату сею догву дала Бурса ім. о. Нико-лая 900 К а Інститут 10.018 К, коли тимча-сом треба річно силачувати квоту около 17.000 К. Тому виділ найшов ся в дуже при-крий положеню і затагнув нову хвилеву по-зичку на суму 5.000 К. Також і родичі уче-ників не заплатили всего за свої діти, бо за-леглисти вносять суму 2.113 К.

— **Скликанє соймів.** Вчерашна „Wiener Ztg“ оголошує скликанє соймів, що вже в сім мі-сяци розвінчуть свою діяльність. Після сего цїсарского патенту зберуть ся сойма: Доліш-ної Австрії і Морави 27. с. м., Країни і Шлез-ка 28. с. м., Горншної Австрії 29. с. м. Що тих соймів, яких сесія має відбутися аж в січні 1912. р., оголошенє їх скликанє вступ-ить пізнійше.

— **Субвенції красєго виділу.** З річалтової суми 70.000 К, ухваленої гал. соймом на са-помоги для інтернатів, признав красвий виділ інтернатови СС. Василянку у Львові 1000 К, а інтернатови СС. Василянск в Перемишлі 2000 К як безворотні запомоги на будову до-мів для інтернатів.

— **Пр.-травстрийські демонстрації в Київі.** Як вже вивидо ся, одним з головних вождів протравстрийської демонстрації в Київі був співробітник „Кієвлянина“ і „Нового Време-ня“, звїсний пророк наших русофільв Саєнко. Говорять, що авантюри організували пробува-ючі в Київі галицькі русофли на сіилку з по-ліцією; демонстрантам роздавано грошеві на-городи; характеристичне, що демонстранти, ідуци улицею, пили горівку з фляшок (!). Дневникам строго заборонила російська полі-ція писати про київські авантюри.

— **Саєнко боре ся з „мазепинським движе-нієм“.** „Утро Россия“ доносить з Петероурга: Вчєра на зборах „Галицького благотворительного общества“ мав відчит звїсний націоналіст А. І. Саєнко на тему: „Мазепинський (себто у-країнський) рух в іслудневій Росії“. Рефе-рент впевнював, що всі „малороссы-сепарати-сты“ лише й думають про се, як би то скор-ше відїхали ся від Росії. Про се можна су-дити хоч би й з того, що в часі святкування памяти Т. Шевченка молодіж, відвідуючи єго могилу, співала про свободну Україну. А вже найстрашнійше те, що сі „сепаратиския“ тен-денції усильно підпомагають ся Австрєю (?), яка не жалє середників на агітацію в сім напрямі. Референт заявив, що навіть Століпін ври в австрійські гюльдени, що роздувають український рух. До виводів Саєнко прилу-чив ся єп. Віталій і вїзав сусильність і пра-вительство зединити ся і виводити безопа-дну війну „мазепинству“.

Сей донк-шотський похід Саєнко і батю-шки Віталія проти українства вичує нове пе-реслїдуванє народного руху на закордонній Україні та закордонні Українці заправили ся до дьвганя важкого хреста тернів і переслї-дувань ще в „самодержавній“ Росії, вєсти муть єго і в „конституційній“ Росії без на-ркань.

— **Загалні збори общества „Народный Дом“ у Львові** відбудуть ся ві второк, дня 26. с. м. „для зашити єго перед вражескими навѣта-ми“, як пише „Галичанин“, бо „Народный Дом“ обвиняєть ся и обвиняєтьсь вь содѣйствїи шпионажѣ вь пользу России“. Сюдївана аван-тюра між новокурсними і старокурсними „Ро-сиянами“.

— **Фабрика фалшивих пятнкоронівок.** На бу-дові при ул. Фредра ч. 4 у Львові був заня-тий від довшого часу як дозорець робітників якийсь Володислав Малік, родом в Росії. Він шкав в окремиї тимчасом

тиві, до котрої не дозволяв нікому входити. Ся заборона викликала велику цікавість робітників. Отже один з них дістав ся оноді, в часі неприсутності Маліка, до его мешканя і найшов там гіпсову форму, а в ній свіжо сфабриковану 5-коронівку з цини і олова, яку зложено зараз на поліції. Малік, вернувши домі, замітив, що хтось був в его хаті і чим скорше пропав десь з будови. На місце прибула поліція, але его вже не вайшла.

— **Дефравдація в консуляті.** Варшавські часописи доносять, що секретар тамошнього австро-угорського консуляту Криніцький пропав десь перед 8-ма днями, по сповнено значної дефравдації. Гроші промарнував на забави. Криніцький був родом зпід Коломиї і мав 360 К місячної плати.

— **Депутация почтмайстрів** явила ся оноді у шефа секції Галецького з просьбою о призначенні ім такого самого одноразового додатку, який має бути признаний іншим категоріям державних урядників. Шеф секції Галецький прирік депутатці сповнити се домагане.

— **Невиносимі відносини у Львові.** Оноді рано застрілив ся у Львові молодий купець жид Й. Бікелес, котрий мав ту при ул. Сякстуській торговлю шкільних приборів. За невеличкий склепок платив він річно 4.000 К чиншу, щоби его отже оплатити, мусів мати денно поверх 10 К чистого зиску. Фінансове положене купця сталося що раз гірше і вкінці доведений до розпуки, станув оноді рано в дверях свого skleпу і промовивши до знайомих отсі слова: „Отсе наслідки людської нужди“ — приложив револьвер до голови і застрілив ся.

— **Вистава літанів в Парижі.** Перед тижнем отворено в Парижі третю з черги виставу літанів. На перших двох виставах можна було бачити много фантастичних приладів до літанів, які величаво представляли ся, але літати не могли. У третій виставі взяли участь солідні фірми фабричні і купецкі та виставили випробовані літаки. Між іншими находить ся на виставі літак Ньюпорта, на яким летун Вайман здобув нагороду 100.000 франків на військових змаганнях у Франції. В отворену виставу взяли участь: президент Франції, предсідник кабінету, деякі міністри та много цивільних і військових достойників.

— **Напад опришків на церкву.** В Москві вломив ся сими днями якісь незвісні злочинці до церкви жіночого монастиря. При помочи драбини дістали ся они в мурі монастиря і очивидно добре ознакомлені з усім положенем удали ся на сам перед до буди, де наслідком нещодавно схоронили ся два церковні сторожі, а убивши їх, вломив ся до церкви і ту почалу спокійні свою роботу. З вістара зняли опришки ікону Матері Божої і здерли з неї корони і дорогоцінності. Відтак порозбивали і старанно поперешукували всі шуфляди і скарбони, забираючи всі гроші. Погосподаривши так, злочинці спокійно віддалили ся. Як догадувать ся до сего діла, бо вже перед місяцем украли сторожеви дуже чуйного пса.

— **Пожар в школі.** З Варшави звіщають: Минулої неділі обходжено в школі Крезомара диточе торжество — „ялинку“, при численній співучасті дитий разом з родичами. Великі салі двох поверхів заповнили ся учасниками. Для піднесеня торжества уживано на сцені штучних огнів. По кількарвовим штучнім освітлено вибух на сцені таки правдивий огонь, який в мить огорнув всі легко запальні декорації. На щасте відавага як управителів школи так і старших учеників зуміла запанувати над ситуацією. Огонь сейчас угашено, а перелякани гості, діти і матери опустили салю всіми виходами. Від огню попарили ся три особи старші і 4 дитий. До ще більшої катастрофи не прийшло завдяки зимній крові управителів школи.

— **Лік на слянуву** винайшов проф. університета в Штутгарті, Гофман. Дотеперішні вислідні способу его лічення мають бути дуже успішні.

— **Арештоване міжнародних вломників.** З Будапешту доносять, що до тамошних яванців спровадили жандарми двох вломників, братів Констендавос, які перед кількома днями доконали сьмілого влому до одного з банків в місті Балашфалва на Угорщині, де розбили касу і забрали цінні папери на сотки тисяч корон. При арештованях найдено цінні папери на суму 641.600 К а крім сего гроші в золоті сріблі і паперах на суму 40.000 К. Вломники походять з Греції.

— **Намірене убийство.** З Відня доносять: Бувший урядник в санаторії д-ра Лева, емеритований капітан рахунковий Різенбах, стрілив

оноді до заступника директора санаторії д-ра Кеція і тяжко его покалічив. Різенбах арештовано; він причаєльний до Львова і служив при 15. п. п. Причиною сего замаху мала бути після одних мести, а після інших нервова недуга.

— **Сьвята М. Шашкевича** відбули ся протягом сего місяця в багато селах. Дая 6. с. м обходило таке сьвято село Свистільники (Рогатинщина), Рожнів (Святинщина), Скварява (Золочів), Милівці (Заліщищина) і т. д. Се дуже потішаюча проява в наших невідрадних часах.

— **Становище українських соціялістів до православної пропаганди** зясує орган соціялістів „Вперед“ ось як: „Український працюючий люд як гр.-кат. так і рим.-кат має повне право бути невдоволеним із своїх церков і з свого духовенства, котрі все стають по стороні можних, а бідним поручають піст і молитву. Але гірко помиляє ся той, хто думая, що се лиш у нас так, та що православні будуть ліпші. І так само, як всякі наші Хомишини і Шептицькі кидають громи на Січынських і неклум грозять всім бунтарам соціялістам, так само православні попи і єпископи в Росії проклинають, безчестять і переслідують дорогих нам борців за правду і волю. Час, коли християнізм ставав в обороні бідних давно минулись і не заверне їх ні католицизм, ні православіє, а тим, що бажають людям добра, лишилась одна дорога: не оглядаючись на жадні церкви, на жадних попів, без них і проти них сьміло йти по шляху поступу.“ Чи не красно?

— **Дрібні вісти.** В лісі коло Волоці недалеко Самбора докрано оноді убийства в цілі грабежи на особі лісового касира Я. Шпіндля з Луки. Убитому зрабовано 9640 К. Підворіє паде на Дм. Мелька з Білини великої; жандармерія відставила его до суду в Луці. — В Новім Йорці сьовнила оноді жінка урядника фабрики Робінсона незвичайне самоубийство: Прикликала она до телефоню одного купця, з котрим удержувала крадькома любовні зносини і по короткій суперечці з ним сказала: „тепер слухай, почувш стріл“, і застрілила ся. — В Катовицях вирвав ся оноді з воза циркового підризмства великий медвідь і кинув ся на людей, при чім роздер трое дитий і убив дві старші особи. Медведя застрілено. — В Люблині стрілив до себе в самоубийчим намірі співробітник „Kuryer-a Lubelsk-ogo“ Ж. Яблонський. Револьверова куля пробрала йому чоловую кість. Стан его не безнадійний; причина замаху незвісна.

Оповіді.

— **Перенесене.** Міністер судівництва переніс нотаря Володимира Лушпинського з Перемишля до Львова.

— **Конкурс.** Отсим оголошує ся конкурс на посаду трох учителів при школі народній, приватній ОО. Василяна в Дрогобичі з платнею 77 К місячно. Місця до обсадження є від початку по конець II курсу в сім шкільнім році 1911—1912. Зголошеня висилати на адресу: Ігуменат ОО. Василяна в Дрогобичі. (3—3).

— **Конкурс.** Монастир СС. Василянок в Станіславові оголошує отсим конкурс на посаду учительки при школі виділовій жіночій ім. Маркіяна Шашкевича в Станіславові. Вимаганий іспит виділовий, з котрої небудь групи. Посада буде надана від вересня 1912. Платня після умов. Поданя заосмотрені в документи службові або їх відписи з долученем опису перебігу життя належить вносіти до кінця січня 1912. на руки Ігуменату Монастиря СС. Василянок в Станіславові, ул. Заболотівська ч. 13. (3—3).

Телеграми

в дня 25. грудня.

— **Лондон.** Бюро Райтера доносить: В Борбах в Тебрісі погубило 50 Персів. Російське військо обсадило всі державні будинки і телеграфічні уряди. В Решт убито много державних урядників.

— **Джульфа.** (Пет. аг.) Відділ перського війська в числі 300 наблизив ся до границі, щоби спалити російський відділ, який має відійти до Тебріс.

— **Рим.** Агенція Стефанього доносить: Вісти ширені в Царгороді, немов би Турки прогнали Італійців з Занзур і відобрали ім місто, є неправдива.

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тільки в руским товаристві взаїмних обезпеченя „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та вилачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінютелів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, пенсії).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпеченя „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

!!Купуйте!!

одобреній Радою шкільною кравцою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовім папері і 2 малки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіль і дає шкільній молодезі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. класи середних шкіль, але при недостаті иншого підручника й для учеників висших класів, для руских виділових шкіль, для семінарий і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до нау і в дівочих та хлопчачих бурсах і інститутах, а ізза своєї прьступности також для наших читалень, для селян і міщан. З хісною може почити ся з него нашої історії й кождий освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарні Наук. Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

Розклад їзди залізниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:					Приїзд на Головний дворець а:				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци
3:40	8:22*	2:45*	7:00*	11:1	5:50	9:00*	—	5:48	9:50
—	8:45	6:05	7:30	12:35*	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*
—	—	5:46	—	—	—	—	—	7:15	—
—	—	3:50	—	—	—	—	1:10	5:40	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	—	2:35	8:38*	—	—	8:08*	—	10:10	—
6:00	9:15*	2:20*	—	10:48	8:05	—	2:05*	—	9:34
—	—	9:37	—	2:50*	—	—	5:52	6:26*	12:05
—	—	3:05	—	—	—	10:25	—	—	—
—	—	—	6:29	—	5:45	—	—	—	—
6:00	—	1:45	6:50	11:25	7:28	11:40	6:45	—	11:00
7:30	—	1:45	6:50	—	7:28	11:40	4:25	—	11:00
6:35	9:05	3:40	—	10:40	8:00	9:58	1:40	9:00	—
7:35	—	2:28	7:49	11:35B	7:33	—	1:26	8:00	—
6:06	7:22	—	—	11:35B	—	—	—	—	—
8:20	—	—	—	6:00	8:15	—	4:30	—	—
5:58	—	—	6:16	—	—	11:15	—	10:20	—
5:58	—	—	6:16	—	—	11:15	—	10:20	12:16K
7:50	—	2:50	—	—	—	10:04	—	6:30	—

Відїзд з Підзамча до:					Приїзд на Підзамча з:				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци
6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	—	7:49*	—	5:16	—
6:12	—	—	6:30	—	—	10:54	—	8:52	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40K	7:26	10:54	6:24	9:57	12:00K
8:12	—	—	5:38	—	9:42	—	6:11	9:57	—

Відїзд з Личакова до:					Приїзд на Личаків з:				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци
6:31	—	—	6:51	—	—	10:38	—	9:36	—
6:31	—	1:49	6:51	10:59	—	7:08	10:36	6:06	9:36

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. B лише в неділі. K в суботи і неділі.

Найприсутніші оферти
Артистична переплеття книжок
Львів, Ринок 10, дім тов-а „Тросьвіта“
приймає в переплет:
всякого рода наклади.
Книги торговельні і бюрові.
Книги церковні, Євангелія.
Книги бібліотечні і т. п.
Сталим відборцям і братствам церковним уділя кредиту.

Др. Богдан Барвіньский:
Зїзд галицького князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст 18. — Ціна 10 сот.
Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руський. Історична монографія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.
Прешбурський зїзд в справі сладичного по Габенбергах. (Причинок до історії великого австрійського безкоролівя). Львів 1903. 8° ст. 70. — Ціна 30 с.
Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 5) с.
Історичні причинки. Розвідки, замітка і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.
Bogurodzicza dzewicza а історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної пради). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.
Історичний розвій імени українсько-русского народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Ціна 40 с.
Історичні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8° ст. X+94. — Ціна 1 К 50 с.
I. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертнична робота. (Дві видповіді квететникам Шевченка) Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Ціна 10 с.
Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

— **„Церковна Штука“**, торговля дієцезальна Інститута Непорочного Зачатія Пр. Діви Марії в Станіславові має на складі вино літургичне, світло церковне і столове і всі прибори церковні. В своїх робітнях виконують і направляют ризи церковні, та виробляют всілякі річи бронзівничі. Чаші, монстранці, дарохранительничі і пр. золотимо огнево і тревало.
Сю торговлю припоручаємо ласкавій опіці нашого Духовенства і просимо о ласкаві замовленя. Все виконует ся по найнижших цінах. Призначене чистого зиску є Всечеснійшому Духовенству знане. (8—?)

ПОРАДНИК
для „Соколів“ і „Січий“
„НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.
Зладив С. Горук.
Сторін 346, кількадесят ілюстрацій крім рисунків до впоряду і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Хмельського ч. 15, або в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові Ринок 10. по ціні 3 К 20 с за оправлений примірник. На оплату пошти належить долучити 26 соликів.

